אוצר מדרשים — ספר יסוד

יסוד: לר׳ משה הדרשן, שחי במאת הי״א בעיר נרבונה ונהג שם ישיבה ובין תלמידיו היה ר׳ נתן בעל הערוך, הוא לקט הרבה מדרשים קדמונים וחברם כמו פירוש על המקרא וקראם בשם ספר יסוד ורש״י ז״ל השתמש בו הרבה וכותב "מצאתי ביסודו של רבי משה הדרשן", או "מדברי ר״מ הדרשן למדתיה", או "מיסודו של ר"מ הדרשן העתקתי". גם הביאו אותו בעלי התוס' בסוטה ל״ו ע״ב וז״ל: כתב רבינו משה הדרשן ואין איש מאנשי הבית מכלל דאיש אחר שלא מאנשי הבית כלומר חלוק ומופלג מתורת אנשי הבית היה שם וזה דמות דיוקנו של אביו עכ״ל. גם הביאו בעל פענח רזא (שמות י״ח י״א) בשם ר' משה הדרשן כי גדול ה׳ מכל האלהים כבר פרש מע״ז של מדין ועתה מכל האלהים (עי׳ הקדמת ר״ש באבער למדרש אגדה vi).

יש מיחסים לו מדרשים ידועים כמו במדבר רבה ואלה הדברים רבה ומדרש עשרת הדברות ומדרש תדשא ומדרש הגדול לבראשית, והכומר מרטיני בספרו Pugio fidei קרא את בראשית רבה הגדול או רבתי ע״ש רמ״ה, ובאמת לא היה רמ״ה מחברם רק מאספם ונקראו על שמו.

ר׳ אברהם עפשטיין אסף כל המאמרים המובאים על שם ר״מ הדרשן עם מבוא והערות בשם ר' משה הדרשן מנרבונה (ווין תרנ״א), ומחמת שהדברים האלה נמצאים לפנינו בפירש״י אין צורך להעתיקם.